

KONU ANLATIMI

Noktalama işaretleri okuma kolaylığı sağlayan ses ve nefes düzeni oluşturan işaretlerdir. Her noktalama işaretinin bir anlamı ve görevi olmakla beraber kullanıldığı yerler de bellidir.

Bazı noktalama işaretleri yazı düzenini imla olarak belirler. Bunlardan biri de kesme işaretidir.

Kesme işaretinin kullanıldığı yerler:***Özel isimlere gelen ekleri ayırmak için kullanılır.**

Ahmet'in ödevini öğretmenimiz çok beğendi.
Türk Dil Kurumu'nda dil bilimciler çalışırlar.

***Sayılara gelen ekleri ayırmak için kullanılır.**

1985'te Giresun ilinin Dereli ilçesinde doğmuş.

***Bir ek ya da harften sonra gelen ekleri ayırmak için kullanılır.**

T'ye kadar tüm eş anlamlı kelimeleri yazdım.
Bu cümlede -ler'i çoğul anlamda kullanmamış.

***Saygı sözleri ve nvanlardan sonra gelen ekler kesme işareti ile ayrılır.**

Ayşe Hanım'a çay içmeye gideceğiz.

***Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için kesme işareti kullanılır.**

TDK'ya danışman olarak başvurdu.

*** Şiirde uygunluğu sağlamak için bazı seslerin düşürülmesinde düşen sesi göstermek için.**

Bu havalara n'oldu?
Kar yağmaz kış ayında.

*** Belirli bir tarihi bildiren gün ve ay adlarına gelen ekleri ayırmak için kullanılır.**

Ankara gezisini 29 Mayıs'ta yapacağız.

Not: Kesme işareti satır sonunda yer alırsa, kesme işaretinin bulunması ve ekin devam eden satırda yazılması yeterlidir. Bu durumda satır sonuna sığmayan sözcüğü ayırmak için kısa çizgi (-) işareti kullanılmaz.

Annemle bu hafta sonu iş için gittikleri İstanbul' da kalacaklarımış.

: ALIŞTIRMALAR

◆ Aşağıdaki cümlelerde kesme işaretinin niçin kullanıldığını alttaki alanlara yazınız?

Kuraklık, kelimesindeki -lık'ın altını yapım eki olduğu için çiziniz.

.....

Bartın'da doğa ve tarih iç içedir.

.....

.....

Doğalgaz borcunu AKSA'ya ödeyecekmışız.

.....

.....

Bu şehrin tarihi 14'ncü yüzyıla kadar dayanır.

.....

.....

Acep dünyada var m'ola

Şöyle garip bencileyin.

Bağrı yanık gözü yaşlı

Şöyle garip bencileyin. (Yunus Emre)

.....

.....

Her yıl 23 Nisan'da Çocuk Bayramı kutlanır.

.....

.....

Çocuklar Ahmet Amca'ya hediye almışlar.

.....

.....

Yeni Çağ'ın kapısını aralayan Fatih Sultan Mehmet olmuştur.

.....

.....

ETKİNLİKLER

◆ **Aşağıdaki cümlelerde kesme işareti konulacak yerlere kesme işaretini koyunuz.**

Güzelliğin on par etmez

Bu bendeki aşk olmasa (Âşık Veysel)

1919 senesi Mayıs ının 19 uncu günü Samsun a çıktım.

Bir ok attım karlı dağın ardına

Düştü m ola sevdiğimin yurduna (Karacaoğlan)

Bize burada 7,65 lik bir parça lazım olacak.

Cumhurbaşkanı ABD de bir basın toplantısı düzenleyecek.

Kız Kulesi İstanbul da bulunur.

Komşumuz Mehmet Bey in camı kırılmış.

Sena köpeği Karabaş ı kaybetmiş.

Yerli malı etkinliği için 9 kg lik elma aldık.

UNİCEF in projesi çocukları sevindirdi.

◆ **Kesme işaretinin gereksiz kullanıldığı cümleleri işaretleyiniz.**

☐ Türkçe’mi geliştirmek için kitap okuyorum.

☐ Türkçe’yi çok iyi kullanan bir Alman tanıdım.

☐ Giresun’lu bir arkadaşım fındık göndermiş.

☐ Tifo, kolera vb.’nin artık bir etkisi olmuyor.

☐ Amcam ve arkadaşı Ankara’ya bilet aldı.

☐ İl yanmazken ben yanarım derdine
Engel aramızı açtı n’eyleyim

☐ Kirpi’nin tüylerini taradım.

☐ Bana çektirdiğin bunca cefa n’eden?
Bir gün kendisi de bulur kötülük, eden.

: ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR

1. Aşağıdaki işaretlerden hangisi kesme işaretidir?

- A) (‘) B) (,) C) (?) D) (’)

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme işaretinin (‘) kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Kemal Pasa Mahallesi’nde oturuyoruz.
B) O Mahalle’ye nasıl gidebilirim?
C) Zafer Sokak’taki pastanede buluşalım.
D) Deniz’den okuduğu kitabı istedim.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme işareti yanlış yerde kullanılmıştır?

- A) LYS’nin bu yıl çıkan soruları öğrencileri zorladı.
B) Katıldığı bu eserle yarışmada 2’nci olmuştu.
C) Acep gezsem, ela gözlüm var m’ola?
D) Bu eserler Osman’lı döneminden kalma.

4. * Bazı kısaltmalardan sonra konulur.

* Sayılara getirilen ekleri ayırmak için kullanılır.

* Bir şeyi öğrenmek için söylenen cümlelerden sonra konur.

Bu açıklamalarda aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisiyle ilgili bir kural verilmemiştir?

- A) Nokta (.) B) Virgül (,)
C) Soru İşareti (?) D) Kesme işareti (’)

5. Aşağıdakilerden hangisi kesme işaretinin kullanıldığı yerlerden biri değildir?

- A) Bazı seslerin düştüğünü göstermek için konulur.
B) Sayılara ek getirildi için konulur.
C) Satır sonunda yarım kalan sözcüğü ayırma için konur.
D) Şehir isimlerine gelen ekleri ayırmak için konur.

6. Kesme işareti , şiirde seslerin ölçü ve söyleyiş gereği düştüğünü göstermek için kullanılır.

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir kullanım vardır?

- A) Malatya’da. Elazığ’da türkülerimiz,
Gönül dünyamıza çekilen bayrak.
B) Çifte minareden, Gök Medrese’den
Bir ruh ki etrafta, yabana inat.
C) Güzelliğin on par’etmez
Bu bendeki aşk olmasa
D) Esridi Yunus’un canı
Yoldayım illerim kanı